

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

แนวความคิด เรื่องกรรมในปรัชญาฮินดูถือว่ามีความสำคัญ ต่อแนวความคิดในปรัชญาสายอื่น ๆ ของฮินดูเป็นอย่างมาก เพราะแนวความคิด ในปรัชญาสายอัสติกาะนั้นนับเป็นแนวความคิดที่ค่อนข้างจะมีต้นกำเนิดมาก่อนปรัชญา สายอื่น ๆ ของปรัชญาฮินดู และเป็นจุดเริ่มต้นแนวความคิดเรื่องกรรมอันทำให้เกิด การพัฒนาแนวความคิดนี้ต่อมาภายหลัง

สำหรับแนวความคิดเรื่องกรรมนั้น ปรัชญาฮินดูสายอัสติกาส่วนใหญ่ มีแนวความคิดว่ากฎแห่งกรรมเป็นกฎแห่งเหตุและผล หรือกฎแห่งสากลจักรวาลและ ในลักษณะที่เป็นกฎแห่งศีลธรรม กฎแห่งเหตุและผลถือว่าในธรรมชาติทุกสิ่งทุกอย่าง เกิดขึ้นเป็นไปตามอำนาจของเหตุปัจจัย เมื่อเกิดขึ้นก็มีเหตุทำให้เกิดขึ้น เมื่อดำรง อยู่ก็มีเหตุทำให้ดำรงอยู่ เมื่อเสื่อมสลายก็มีเหตุทำให้เสื่อมสลาย ไม่มีอะไรเกิดขึ้น ดำรงอยู่หรือดับไปอย่างลอย ๆ โดยไม่มีเหตุหรือปราศจากเหตุ / ส่วนกฎแห่งศีลธรรม หมายถึงกฎแห่งการกระทำของสิ่งที่มีชีวิต โดยเฉพาะแล้วเราจะเห็นจากกฎที่เกี่ยวกับ การกระทำของมนุษย์ ปรัชญาทุกสำนักในสายอัสติกาเชื่อว่ากฎแห่งศีลธรรมของ มนุษย์เรานั้นก็คือทำดีย่อมได้รับผลดี ทำชั่วย่อมได้รับผลชั่ว บุคคลกระทำกรรมไว้ เช่นไรก็ย่อมได้รับผลตอบแทนเช่นนั้นเสมอ ไม่มีใครที่สามารถหลีกเลี่ยงกรรมที่ตนได้ กระทำไว้ แม้ว่าแต่ละสำนักอาจจะมีแนวความคิดเห็นที่แตกต่างกันในเรื่อง เกี่ยวกับการกระทำอย่างใดเป็นการกระทำดีหรือชั่วก็ตาม เมื่อมนุษย์มีเสรีภาพในการกระทำ

มนุษย์ก็ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง การที่มนุษย์มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองซึ่งทำให้กฎแห่งกรรมมีความหมายขึ้นมา ประชัญญาและคำสอนของอินเดียนั้นสอนให้คนมุ่งกระทำแต่ความดี เพราะว่าถ้ากรรมที่ตนเองทำไว้ไม่ดีแล้วผลของกรรมก็จะส่งผลไปในทางที่ไม่ดีเช่นกัน

ส่วนแนวความคิดเกี่ยวกับการติดข้องนั้น ประชัญญาอินเดียนั้นเล่าโดยอาศัยทักขณียะมีแนวความคิดเหมือนกันว่า ล่าเหตุแห่งการติดข้อง เวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏนั้นก็คือ อวิชชา หรือ อริยา อวิชชาหรืออริยา คือ ความไม่รู้แจ้งหรือความไม่รู้จักความจริงว่าพรหมกับอาตมัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งทำให้ อวิชชาต้องมาติดข้อง เวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร การติดข้องอยู่ในโลกและการท่องเที่ยวไปในวัฏสงสาร ทำให้ต้องได้รับความทุกข์ไม่มีที่สิ้นสุด นอกจากนี้ อริยายังหมายถึงความรู้ที่ผิดอีกด้วย คือ อวิชชาที่เข้าใจว่าร่างกายเป็นของตนเอง เกิดความถือเอาผิด ๆ ต่อไปว่านี่ตัวกู ของกู เป็นต้น ซึ่งทำให้อวิชชาต้องได้รับความทุกข์ ความสูญเสียไปตามร่างกายที่เปลี่ยนแปลงและทำให้ต้องกระทำกรรมอันเป็นผลให้เกิดการติดข้องต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด

เกี่ยวกับการเกิดใหม่นั้น ประชัญญาอินเดียนั้นเล่าโดยอาศัยทักขณียะมีแนวความคิดว่า ผลกรรมที่ได้กระทำไว้จะส่งผลให้ไปเกิดใหม่ในชาติต่อไปหรือภพต่อไป ถ้าผลของกรรมกระทำไว้ดีก็จะได้ไปเกิดในที่ดี ในตระกูลสูงในวรรณะชั้นสูง แต่ถ้าผลของกรรมกระทำไว้ไม่ดีจะส่งผลให้ไปเกิดใหม่ในที่ไม่ดี ในตระกูลไม่ดี หรือในวรรณะชั้นต่ำ เป็นต้น การเกิดใหม่จึงมีส่วนช่วยให้กฎแห่งกรรมมีผลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะถ้าไม่มีการเกิดใหม่แล้วจะทำให้แนวความคิดเรื่องกฎแห่งกรรมต้องพังทลายลงไปทันที นั่นเป็นเพราะว่าผลของกรรมบางอย่างไม่สามารถจะส่งผลเข้าไปในชาตินี้หรือในชีวิตนี้ได้ทันที แต่ว่าผลของกรรมนั้นจะสะสมอยู่ตลอดไปจนกว่าจะให้ผล ผลของกรรมนั้นจะไม่สูญหายไปไหน มันยังคงติดตามอวิชชาตลอดไปจนกว่าจะขาดใจหมดสิ้น สำหรับอวิชชาที่นั้น ประชัญญาอินเดียนั้นเล่าโดยอาศัยทักขณียะมีว่าเป็นสิ่งนิรันดร์ เกียงแท้ ไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนร่างกายเป็นสิ่ง

ที่ไม่เพียงแต่ แยกตัวได้ ดังนั้นเมื่อร่างกายแตกสลายหรือตายชีวาทมมันจะเคลื่อน ออกจากร่างเก่าไปอาศัยอยู่ในร่างใหม่ เหมือนคนเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดเก่าแล้วสวม เสื้อผ้าชุดใหม่ การที่ชีวาทมมันจะออกจากร่างเก่ามันจะต้องหาร่างใหม่สำหรับไป อาศัยอยู่ให้ได้เสียก่อน เมื่อพบร่างใหม่แล้วมันจึงจะทิ้งร่างเก่าไป แต่ร่างใหม่ ที่มันจะไปอาศัยอยู่ได้จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับกรรมดีหรือกรรมชั่วที่ชีวาทมมันได้เคยกระทำไว้ ผลแห่งการศึกษาหรือการ เรียนรู้และผลแห่งการกระทำจะติดตามไปกับชีวาทมมัน เช่นกัน ส่วนทางแห่งการไปเกิดใหม่ของชีวาทมมันกล่าวไว้เป็นแนวทางใหญ่ ๆ ได้ 2 ทางคือ ทางแห่งเทพหรือทางสว่าง ทางนี้ชีวาทมมันไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีก ทาง แห่งบิดรหรือทางมืด ทางนี้เมื่อตายแล้วกลับมาเกิดอีกในโลกมนุษย์ หลังจากใช้กรรม ในโลกอื่นมาแล้ว

ส่วนแนวความคิด เกี่ยวกับการหลุดพ้นหรือบรรลุมุขะนั้นปรัชญาฮินดูมีหลายอัสติกะมีแนวความคิดที่คล้ายคลึงกันว่า ความหลุดพ้นนั้นเป็นสิ่งที่ เป็นไปได้และสามารถ บรรลุถึงได้ ถ้าปฏิบัติอย่าง เข้มงวด อภิยาเป็นสาเหตุแห่งความติดข้อง และการ เวียนว่ายตายเกิดในวิฏฐสงสาร ส่วนวิชาหรืออภิยา เป็นสิ่งที่จะทำให้หลุดพ้น จากการติดข้องและเวียนว่ายตายเกิด ดังนั้นปรัชญาฮินดูมีหลายอัสติกะส่วนใหญ่สิ่ง มุ่งการบรรลุมุขะหรือความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง เป็นจุดหมายปลายทางและเป็นสิ่ง ที่จะทำให้ชีวาทมมันสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แม้ว่าจะมีบางสำนักที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน เรื่องของวิธีการและธรรมชาติของความหลุดพ้นก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวความคิด เรื่องกรรมในปรัชญาฮินดูมีหลายอัสติกะทำให้ เราได้เข้าใจแนวความคิดของปรัชญาสำนักต่าง ๆ ว่ามีแนวความคิดที่คล้ายคลึงหรือ แตกต่างกันอย่างไบบ้าง ซึ่งเห็นได้ว่าส่วนใหญ่แล้วมีแนวความคิดที่คล้ายคลึงกัน

เป็นจำนวนมากจะแตกต่างกันก็เฉพาะในรายละเอียดบางประการเท่านั้น แนวความคิด
เรื่องกรรมนั้นมีความสัมพันธ์กับแนวความคิด เรื่องการติดข้อง การเกิดใหม่ และ
ความหลุดพ้นเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการติดข้องนั้นที่ถือว่า อริยาเป็นสาเหตุแห่งการ
ติดข้อง นอกจากนี้ในบางสำนักเช่นในปรัชญาของสังคราจารย์ได้กล่าวว่า มายากับ
อริยา เป็นสิ่งเดียวกัน แต่ในปรัชญาของรามานูจา ถือว่ามายากับอริยานั้นแตกต่าง
กัน จึงคิดว่าน่าจะมีการศึกษา เรื่องมายากับอริยาว่าแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร
บ้างในแต่ละทรรศนะ และควรจะได้มีการศึกษา เรื่องการเกิดใหม่ในปรัชญาอินเดีย
สายอัสติกาโดยเฉพาะปรัชญาของอุปนิษัทให้ลึกลงไปในเรื่องต่าง ๆ เพื่อจะ
ช่วยให้เราได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกรรมตามคำสอนของปรัชญาในสายอัสติกา
ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย